

EVROPSKA UNIJA

EVROPSKI PARLAMENT

SVET

**Bruselj, 10. februar 2021
(OR. en)**

**2019/0273 (COD)
LEX 2054**

**PE-CONS 52/1/20
REV 1**

**COMER 175
WTO 327
CODEC 1178**

**UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA O SPREMEMBI UREDBE (EU) ŠT.
654/2014 O IZVRŠEVANJU PRAVIC UNIJE ZA UPORABO IN UVELJAVLJANJE PRAVIL
MEDNARODNE TRGOVINE**

UREDBA (EU) 2021/...
EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 10. februarja 2021

o spremembi Uredbe (EU) št. 654/2014
o izvrševanju pravic Unije za uporabo
in uveljavljanje pravil mednarodne trgovine

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 207(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom¹,

¹ Stališče Evropskega parlamenta z dne 19. januarja 2021 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 3. februarja 2021.

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Uredba (EU) št. 654/2014 Evropskega parlamenta in Sveta¹ določa skupni zakonodajni okvir za izvrševanje pravic Unije iz mednarodnih trgovinskih sporazumov v določenih posebnih okoliščinah. Ena od teh okoliščin se nanaša na mehanizme za reševanje sporov, ustanovljene s Sporazumom o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije (STO) in drugimi mednarodnimi trgovinskimi sporazumi, vključno z regionalnimi ali dvostranskimi sporazumi. Uredba (EU) št. 654/2014 omogoča Uniji, da po zaključku postopka za reševanje sporov začasno prekine koncesije ali druge obveznosti iz mednarodnih trgovinskih sporazumov.
- (2) Uredba (EU) št. 654/2014 ne obravnava okoliščin, v katerih ima Unija pravico do ukrepanja v odziv na ukrep, ki ga je sprejela tretja država, vendar je reševanje spora v okviru obravnave blokirano ali kako drugače ni na voljo zaradi nesodelovanja tretje države, ki je ukrep sprejela.

¹ Uredba (EU) št. 654/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o izvrševanju pravic Unije za uporabo in uveljavljanje pravil mednarodne trgovine ter spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 3286/94 o določitvi postopkov Skupnosti na področju skupne trgovinske politike za zagotovitev izvrševanja pravic Skupnosti po mednarodnih pravilih trgovanja, zlasti tistih, ki so dogovorjena v okviru Svetovne trgovinske organizacije (UL L 189, 27.6.2014, str. 50).

- (3) Organ STO za reševanje sporov ni mogel zapolniti prostih delovnih mest v Pritožbenem organu STO. Pritožbeni organ STO ne more več opravljati svoje funkcije od trenutka, ko ima manj kot tri člane. Dokler se ta situacija ne reši ter da bi ohranili bistvena načela in značilnosti sistema STO za reševanje sporov ter procesnih pravic Unije v tekočih in prihodnjih sporih, si Unija prizadeva za dogovor o začasni ureditvi za arbitražo pritožb v skladu s členom 25 Dogovora STO o pravilih in postopkih reševanja sporov (v nadaljnjem besedilu: Dogovor STO o reševanju sporov). Ta pristop je Svet potrdil 27. maja 2019, 15. julija 2019 in 15. aprila 2020, Evropski parlament pa ga je podprl v resoluciji z dne 28. novembra 2019 o krizi pritožbenega organa STO. Če članica STO zavrne sklenitev takega dogovora in vloži pritožbo pri neoperativnem Pritožbenem organu STO, je rešitev spora dejansko blokirana.
- (4) Do podobne situacije bi lahko prišlo v okviru drugih mednarodnih trgovinskih sporazumov, vključno z regionalnimi ali dvostranskimi sporazumi, kadar tretja država ne sodeluje na način, potreben za učinkovito reševanje sporov, na primer tako, da ne imenuje razsodnika, in kadar ni predviden noben mehanizem za zagotovitev učinkovitega reševanja sporov v taki situaciji.

- (5) Če je reševanje sporov blokirano, Unija ne more izvrševati mednarodnih trgovinskih sporazumov. Zato je primerno razširiti področje uporabe Uredbe (EU) št. 654/2014, da se zajamejo take situacije.
- (6) V ta namen bi morala imeti Unija možnost, da hitro začasno prekine koncesije ali druge obveznosti iz mednarodnih trgovinskih sporazumov, vključno z regionalnimi ali dvostranskimi sporazumi, če učinkovita uporaba zavezujočega reševanja spora ni mogoča, ker tretja država ne sodeluje pri omogočitvi take uporabe.
- (7) Primerno je tudi določiti, da taki ukrepi, kadar se sprejmejo za omejitev trgovine s tretjo državo, ne bi smeli preseči obsega razveljavitve ali omejitve trgovinskih interesov Unije, ki jo povzročijo ukrepi te tretje države, v skladu z obveznostmi Unije iz mednarodnega prava.
- (8) Ukrepi, ki se sprejmejo na podlagi te uredbe, se nanašajo posebej na mednarodno trgovino, saj so namenjeni predvsem urejanju te trgovine in imajo neposreden in takojšen učinek nanjo ter zato spadajo v izključno pristojnost Unije na podlagi člena 207 Pogodbe o delovanju Evropske unije¹.

¹ Mnenje 2/15 Sodišča z dne 16. maja 2017, ECLI:EU:C:2017:376, točka 36.

- (9) Storitve in pravice intelektualne lastnine predstavljajo pomemben in rastoč delež svetovne trgovine, urejajo pa jih mednarodni trgovinski sporazumi, vključno z regionalnimi ali dvostranskimi sporazumi Unije. Zato bi bilo treba ukrepe s področja trgovine s storitvami in trgovinskih vidikov pravic intelektualne lastnine vključiti na področje uporabe ukrepov trgovinske politike, ki so na voljo Uniji, da bi bila Uredba (EU) št. 654/2014 doslednejša in učinkovitejša.
- (10) Ta uredba bi morala zagotoviti usklajeno uporabo mehanizma izvrševanja v trgovinskih sporih, ki se nanašajo na mednarodne trgovinske sporazume, vključno z regionalnimi ali dvostranskimi sporazumi. Mehanizem izvrševanja v poglavjih mednarodnih trgovinskih sporazumov Unije, ki se nanašajo na trgovino in trajnostni razvoj, je sestavni del trgovinske politike Unije, ta uredba pa bi se uporabljala za začasno prekinitvev koncesij ali drugih obveznosti in sprejetje ukrepov v odziv na kršitev navedenih poglavij, če in kolikor so taki ukrepi dovoljeni in utemeljeni z okoliščinami.
- (11) Klavzula o pregledu iz Uredbe (EU) št. 654/2014 bi morala zajemati tudi uporabo sprememb navedene uredbe, uvedenih s to uredbo.
- (12) Uredbo (EU) št. 654/2014 bi bilo zato treba ustrezno spremeniti –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Uredba (EU) št. 654/2014 se spremeni:

(1) v členu 1 se točka (b) nadomesti z naslednjim:

„(b) izravnati koncesije ali druge obveznosti v trgovinskih odnosih s tretjimi državami, ko se spremeni obravnava blaga ali storitev iz Unije na način, ki vpliva na interese Unije.“;

(2) v členu 2 se točka (b) nadomesti z naslednjim:

„(b) „koncesije ali druge obveznosti“ pomeni tarifne koncesije ali druge obveznosti ali koristi na področju trgovine z blagom ali storitvami oziroma glede trgovinskih vidikov pravic intelektualne lastnine, za katere se je Unija na podlagi mednarodnih trgovinskih sporazumov, katerih pogodbenica je, zavezala, da jih bo uporabljala v svoji trgovini s tretjimi državami;“;

(3) člen 3 se spremeni:

(a) vstavi se naslednja točka:

„(aa) po objavi poročila odbora STO, ki je v celoti ali delno potrdilo trditve Unije, če pritožbe v skladu s členom 17 Dogovora STO o reševanju sporov ni mogoče izvesti in če se tretja država ne strinja z začasno arbitražo pritožb v skladu s členom 25 Dogovora WTO o reševanju sporov;“;

(b) vstavi se naslednja točka:

„(ba) v trgovinskih sporih v zvezi z drugimi mednarodnimi trgovinskimi sporazumi, vključno z regionalnimi ali dvostranskimi sporazumi, če obravnava ni mogoča, ker tretja država ne sprejme ukrepov, ki so potrebni za učinkovit postopek reševanja sporov, vključno tako, da obravnavo neupravičeno zavlačuje, kar velja za nesodelovanje v postopku;“;

(c) točka (d) se nadomesti z naslednjim:

„(d) v primerih sprememb koncesij ali obveznosti s strani članice STO v skladu s členom XXVIII GATT 1994 ali členom XXI Splošnega sporazuma o trgovini s storitvami (GATS), kadar niso dogovorjene nobene kompenzacijske prilagoditve in se, kar zadeva storitve, kompenzacijske prilagoditve ne izvršijo v skladu z ugotovitvami arbitraže v skladu s členom XXI GATS.“;

(4) v členu 4 se odstavek 2 spremeni:

(a) vstavi se naslednja točka:

„(ba) kadar se sprejmejo ukrepi za omejitev trgovine s tretjo državo v situacijah iz točke (aa) ali (ba) člena 3, obseg takih ukrepov ne sme preseči razveljavitve ali omejitve trgovinskih interesov Unije, ki jo povzročijo ukrepi te tretje države;“;

(b) točka (d) se nadomesti z naslednjim:

„(d) kadar so koncesije ali obveznosti spremenjene ali preklicane v trgovini s tretjo državo v povezavi s členom XXVIII GATT 1994 in povezanim Dogovorom¹ ali s členom XXI GATS in povezanimi izvedbenimi postopki, so te koncesije v skladu s pogoji iz člena XXVIII GATT 1994 in povezanega Dogovora ali člena XXI GATS in povezanimi izvedbenimi postopki bistveno enakovredne koncesijam ali obveznostim, ki jih je spremenila ali preklicala ta tretja država.“;

(5) člen 5 se spremeni:

(a) v odstavku 1 se dodata naslednji točki:

„(ba) začasno prekinitev obveznosti v zvezi s trgovino s storitvami in uvedbo omejitev za trgovino s storitvami;

(bb) začasno prekinitev obveznosti v zvezi s trgovinskimi vidiki pravic intelektualne lastnine, ki jih je dodelila institucija ali agencija Unije in veljajo po vsej Uniji, pa tudi uvedbo omejitev glede varstva pravic intelektualne lastnine ali njihovega komercialnega izkoriščanja, ko gre za imetnike pravic, ki so državljani zadevne tretje države;“;

¹ Dogovor „Razlaga in uporaba člena XXVIII“.

(b) vstavita se naslednja odstavka:

„1a. Komisija pri izbiri ukrepov, ki jih je treba sprejeti v skladu s točko (ba) odstavka 1 tega člena, ukrepe vedno upošteva v skladu z naslednjo hierarhijo korakov:

- (a) ukrepi v zvezi s trgovino s storitvami, za katere je potrebno dovoljenje z veljavnostjo v celotni Uniji, in sicer na podlagi sekundarne zakonodaje, oziroma kadar nobeni takšni ukrepi niso na voljo;
- (b) ukrepi v zvezi z drugimi storitvami na področjih, na katerih obstaja obsežna zakonodaja Unije; oziroma kadar nobeni takšni ukrepi niso na voljo;
- (c) ukrepi, za katere se je z zbiranjem informacij v skladu s členom 9(1a), kot je določeno v točki (a) člena 5(1b), izkazalo, da ne bi nesorazmerno obremenili postopka upravljanja ustreznih nacionalnih predpisov.

1b. Ukrepi, sprejeti v skladu s točkama (ba) in (bb) odstavka 1:

- (a) so predmet zbiranja informacij v skladu s členom 9(1a);

- (b) se po potrebi prilagodijo z izvedbenim aktom v skladu s členom 4(1), kadar Komisija po pregledu v skladu s členom 9(1a) ugotovi, da ukrepi niso dovolj učinkoviti ali da nesorazmerno obremenjujejo postopek upravljanja ustreznih nacionalnih predpisov. Komisija tak pregled prvič opravi šest mesecev po datumu začetka uporabe ukrepov in ga nato izvaja v dvanajstmesečnih intervalih;
- (c) se šest mesecev po njihovem prenehanju ocenijo v poročilu, ki med drugim temelji na prispevku deležnikov in v katerem se preuči njihova učinkovitost in uspešnost ter oblikujejo morebitni zaključki za prihodnje ukrepe;“;

(6) v členu 6 se doda naslednji odstavek:

„3. V zvezi s trgovinskimi vidiki pravic intelektualne lastnine se izraz „državljeni“ razume v enakem smislu, kot se uporablja v členu 1(3) Sporazuma STO o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine.“;

- (7) v členu 7 se točka (c) prvega pododstavka odstavka 2 nadomesti z naslednjim:
- „(c) v primerih preklica ali spremembe koncesij oziroma obveznosti s strani članice STO v skladu s členom XXVIII GATT 1994 ali členom XXI GATS, če zadevna tretja država Uniji prizna ustrezno in sorazmerno nadomestilo po sprejetju izvedbenega akta v skladu s členom 4(1).“;
- (8) člen 9 se spremeni:
- (a) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:
- „1. Komisija pri uporabi te uredbe zbira informacije in mnenja o gospodarskih interesih Unije v zvezi z določenimi sektorji blaga ali storitev ali kar zadeva določene trgovinske vidike pravic intelektualne lastnine, in sicer z obvestilom v *Uradnem listu Evropske unije* ali z drugimi ustreznimi javnimi sredstvi komuniciranja, v katerih navede rok za posredovanje prispevkov. Komisija prejete prispevke upošteva.“;

(b) vstavi se naslednji odstavek:

„1a. Kadar Komisija predvidi ukrepe v skladu s točko (ba) ali (bb) člena 5(1), obvesti deležnike, zlasti panožna združenja, na katera vplivajo morebitni ukrepi trgovinske politike, in javne organe držav članic, ki sodelujejo pri oblikovanju ali izvajanju zakonodaje, s katero se urejajo zadevna področja, ter se z navedenimi deležniki in javnimi organi posvetuje. Ne da bi po nepotrebnem odlašala s sprejetjem takih ukrepov, Komisija zbira zlasti informacije o:

- (a) vplivu takih ukrepov na ponudnike storitev iz tretjih držav ali imetnike pravic, ki so državljani zadevne tretje države, pa tudi na konkurente, uporabnike ali potrošnike takih storitev oziroma na imetnike pravic intelektualne lastnine iz Unije;
- (b) medsebojnem učinkovanju takih ukrepov z ustreznimi predpisi držav članic;
- (c) upravnem bremenu, ki ga utegnejo taki ukrepi povzročiti.

Komisija v čim večji meri upošteva informacije, zbrane med takimi posvetovanji.

Komisija državam članicam skupaj s predlaganim osnutkom izvedbenega akta v skladu s členom 8 posreduje tudi analizo predvidenih ukrepov.“;

(9) člen 10 se nadomesti z naslednjim:

„Člen 10

Pregled

1. Komisija v najkrajšem možnem času po ... [datum začetka veljavnosti te uredbe o spremembi], vendar najpozneje eno leto po tem datumu, pregleda področje uporabe te uredbe, pri čemer upošteva zlasti ukrepe trgovinske politike, ki bi lahko bili sprejeti, in njeno izvajanje, ter o svojih ugotovitvah poroča Evropskemu parlamentu in Svetu.
2. V skladu z odstavkom 1 Komisija opravi pregled z namenom, da se v okviru te uredbe predvidijo dodatni ukrepi trgovinske politike o začasni prekinitvi koncesij ali drugih obveznosti na področju trgovinskih vidikov pravic intelektualne lastnine.“

Člen 2

Ta uredba začne veljati ... [dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*].

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Evropski parlament

Predsednik

Za Svet

Predsednik